

Vereniging Liberaal Wormerland

Fractie: Koningsvarenstraat 368
1531 SL Wormer
Tel. 075 6423648

Onderwerp: WOL-samenwerking

Voorzitter,

Het motto van onze politieke vereniging is "lokaal doen, wat lokaal kan".

Dit betekent dat wij in principe niet tegen een samenwerking met andere gemeenten zijn, echter de voorwaarde hierbij is wel dat wij geen samenwerking dienen te zoeken omwille van de samenwerking zelve.

Daar, waar wij in Wormerland zelf onze zaken kunnen regelen, dienen wij dat ook zelf te blijven doen, daar waar het uitvoeren van taken onder eigen beheer niet mogelijk is, kan voor de uitvoering van die taken samenwerking worden gezocht, mits daarbij de voorwaarde blijft gelden, dat wij als gemeente onze zelfstandigheid bij die samenwerking kunnen behouden.

Gedurende vele achtereenvolgende jaren (en kabinetten) zien wij op landelijk vlak de figuur ontstaan waarbij de rijksoverheid taken en bevoegdheden wil decentraliseren. Deze taken worden dan vervolgens bij de lagere overheden, zoals gemeenten, neergelegd. Deze lagere overheden krijgen evenwel niet de volledige kosten vergoed voor de uitvoering van de gedecentraliseerde taken.

Het beleid van de rijksoverheid lijkt dan ook eerder gestoeld te zijn op bezuinigingen, dan ook het vergroten van efficiency en doelmatigheid.

Voor de gemeenten is dit een negatief scenario. Immers, de gemeenten dienen steeds meer geld te reserveren ten behoeve van de uitvoering van allerlei taken en de vrije financiële ruimte voor de gemeenten wordt steeds meer beperkt.

De rijksoverheid speelt in dit proces een "dubbel rol".

Enerzijds stelt de rijksoverheid dat gemeenten zelf moeten kunnen besluiten in hoeverre zij zelfstandig willen blijven, anderzijds "drukt" die zelfde rijksoverheid gemeenten in het nauw door hen voor voldongen feiten te plaatsen op grond waarvan de zelfstandigheid van vooral de kleinere gemeenten in het geding wordt gebracht.

Het grote voordeel van kleinere gemeenten wordt in dit proces snel vergeten. Kleinere gemeenten staan nu eenmaal dicht bij hun burgers. Bestuurders en raadsleden zijn bekend bij de inwoners en zijn daardoor ook makkelijker aanspreekbaar geworden. Bestuurders en raadsleden kennen op hun beurt in principe de lokale omstandigheden ook beter omdat een kleinere gemeente overzichtelijker is. Het zgn. "ons kent ons" principe!

Het is voor onze partij en fractie dan ook helder dat wij alle mogelijke moeite willen en zullen doen teneinde onze zelfstandigheid te behouden. Wij willen niet in een positie worden gebracht waarin ons een nieuwe gemeentelijke herindeling wordt opgedrongen omdat er geen andere mogelijkheden meer zijn.

Wij zijn dan ook blij met het feit dat binnen onze gemeente de politiek in haar algemeenheid het zelfde doel wil nastreven, namelijk het behouden van onze eigen zelfstandigheid als leefbare, doelmatige en efficiënte gemeente, waarbij de service verlening richting burger centraal moet staan.

Deze doelstelling kunnen wij in de toekomst helaas niet op eigen kracht waarmaken en samenwerking met andere gelijk gezinde gemeenten is daarom een noodzakelijkheid geworden. "Lokaal doen wat lokaal kan" betekent ook "samen doen, wat samen moet omdat het lokaal niet anders kan".

De beoogde samenwerking tussen de gemeenten Wormerland, Oostzaan en Landsmeer, de zgn. "WOL-samenwerking" is een goede mogelijkheid om niet alleen onze eigen zelfstandigheid beter te kunnen waarborgen, maar ook de zelfstandigheid te kunnen behouden van Oostzaan en Landsmeer.

De drie gemeenten zijn op tal van vlakken vergelijkbaar. Wij noemen u een aantal voorbeelden:

1. De drie gemeenten liggen allemaal in het groene gebied tussen de verstedelijkte gebieden Amsterdam, Purmerend en Zaanstad
2. De drie gemeenten zijn klein qua inwonertal en hun zelfstandigheid wordt op den duur bedreigd als gevolg van het beleid van de rijksoverheid
3. De drie gemeenten wensen hun zelfstandigheid te behouden
4. Het karakter en de uitstraling van de drie gemeenten zijn vergelijkbaar

De fractie Liberaal Wormerland ondersteunt het initiatief dan ook van harte om te bekijken in hoeverre een verdergaande samenwerking op ambtelijk niveau mogelijk is. Het samen opbouwen van een ambtelijke organisatie ten behoeve van de drie gemeenten zal onze bestuurskracht en efficiency kunnen versterken.

Andere gemeenten, zoals bijvoorbeeld Blaricum, Eemnes en Laren (de "BEL-combinatie") zijn ons in een dergelijk proces al voorgegaan. Wij kunnen en moeten dan ook willen leren van hun ervaringen in een dergelijk proces om het zelf wellicht nog beter te kunnen doen.

Het samenvoegen van onze ambtelijke organisaties mag nooit een "speeltje" zijn van alleen de bestuurders en hun ambtelijke top. Bij dergelijke processen dienen de gemeenteraden, maar ook de personeelsvertegenwoordigingen (denkt u hierbij aan art. 25 en 27 van de Wet op de Ondernemingsraden) een belangrijke rol te spelen.

Wij zijn dan ook tevreden met het feit dat deze belangen ook goed zijn ingeschat door de colleges van de drie gemeenten, Wormerland, Oostzaan en Landsmeer.

Voor ons ligt er nu een "kaderstellend" voorstel. Middels dit voorstel moet de gemeenteraad een aantal randvoorwaarden vaststellen waarbinnen de colleges de beoogde samenwerking verder gestalte kunnen gaan geven.

Daarnaast zal een werkgroep vanuit de raad het proces volgen en waar nodig kunnen begeleiden en bijstellen.

Ook zal een gezamenlijke werkgroep vanuit de raden van de deelnemende gemeenten gevormd gaan worden, zodat de raden ook met elkaar de voortgang van het proces kunnen volgen en afstemmen.

Dit, voorzitter, is belangrijk om het proces uiteindelijk ook goed te kunnen afronden.

Het is te overwegen om ook vanuit de drie gemeenten een gezamenlijke ambtelijke werkgroep te vormen, waarin bijvoorbeeld de OR-vertegenwoordigers participeren.

Deze "OR-werkgroep" zou bijvoorbeeld als klankbord voor de uitvoering kunnen functioneren en zou later het proces van advisering (art. 25 WOR) en instemming (art. 27 WOR) kunnen versnellen.

Wij geven de colleges deze suggestie aan en zien graag uw reactie hierop tegemoet, omdat ons voorstel verder gaat dan in de nota is omschreven. Hierin wordt namelijk aangegeven dat er gesprekken plaatsvinden met de voorzitters en secretarissen van de diverse OR-organen.

Wij vinden dat gepoogd moet worden om in deze overleggen ook daadwerkelijk te komen tot gezamenlijk gedragen standpunten en inzichten, waarna deze op lokaal niveau door de verschillen OR-organen kunnen worden vastgesteld.

Voorzitter, ten aanzien van de kaders, waarop de samenwerking gebouwd moet worden, kunnen wij het volgende aangeven.

Onze fractie stemt met de meeste voorwaarden in. Er is echter een uitzondering.

Deze uitzondering geldt de volgende voorwaarde:

"De (structurele) kosten van de ambtelijke organisatie moeten tijdens de samenwerking en in de verdere uitwerkingen van de samenwerking gelijk blijven. Uitzonderd wanneer en nieuwe taken vanuit het Rijk bijkomen *of als er uit de deelnemende gemeenten nieuwe beleidsvoornemens zijn die gepaard gaan met personeelsuitbreiding*".

Voorzitter, deze voorwaarde achten wij niet correct.

Stel het geval dat één van de deelnemende gemeenten nieuwe beleidstaken wil doorvoeren, terwijl bijvoorbeeld een andere gemeente die wens niet heeft.

Gelet op deze voorwaarde zou die laatste gemeente dan echter wel worden geconfronteerd met kosten verhogingen, terwijl die gemeente niet om de uitbreiding van taken heeft gevraagd.

Gelet op het behoud van onze zelfstandigheid moet elke gemeente vrij zijn en blijven om al dan niet medewerking te willen geven aan een door een deelnemende gemeente gewenste en gewilde uitbreiding van taken en bevoegdheden voor de ambtelijke organisatie.

Die gemeente mag en kan niet met de kosten daarvan worden geconfronteerd.

Wij stellen dan ook, via een wijzigingsvoorstel, een andere tekst voor ten aanzien van deze voorwaarde.

Voorzitter, dan tenslotte nog een aantal algemene aanvullingen, welke wij onder de aandacht willen brengen.

1. De samenwerkingsvorm:

Met de colleges kiezen wij voor het zgn. “federatie-model” voor onze samenwerking. Deze samenwerking moet gebaseerd zijn op de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, maar in tegenstelling tot de andere, reeds bestaande regelingen, vinden wij dat de rol en de bevoegdheden van de gemeenteraden beter verankerd moeten worden.

Wij kunnen nu zelf kiezen voor een goede regeling, zonder dat een dergelijke regeling ons wordt opgelegd door grotere partijen in een dergelijke samenwerking. Wij vinden dan ook dat de leden van het “algemeen bestuur” van de regeling gekozen raadsleden dienen te zijn en beslist geen leden van de afzonderlijke colleges.

Daarnaast vinden wij dat de drie gemeenten gelijkwaardige partners moeten zijn. Alhoewel de gemeente Wormerland veruit de grootste partner zal zijn binnen de samenwerking, vinden wij dat wij onze positie daarmee niet mogen misbruiken.

Verder vinden wij fractievorming in het algemeen bestuur van de regeling niet aanvaardbaar. Wij willen dat de vertegenwoordigers in dit bestuur zitting nemen namens hun gemeenten en niet namens hun politieke achtergronden.

Ook willen wij een rechtvaardige regeling opgenomen zien voor het eventueel uittreden uit de regeling. Een dergelijke “uittrede-regeling” mag het niet daadwerkelijk onmogelijk maken voor een gemeente om te besluiten uit te treden. Ook hier geldt voor ons het zelfbeschikkingsrecht van de deelnemende gemeente.

Daar, waar andere gemeenten willen toetreden, moet dat mogelijk worden onder voorwaarde, en die is reeds benoemd in het “kaderstellende” voorstel, dat de gemeenteraden daarmee instemmen.

2. Het overleg met de “BEL-gemeenten”

Voorzitter, in de planning staat dit overleg vermeld.

Echter, wij denken dat het overleg eerder moet plaatsvinden, dan ons nu wordt voorgelegd. Dit overleg moet, naar ons oordeel, plaatsvinden alvorens de intentieverklaring wordt voorbereid, zodat wij rekening kunnen houden met de ervaringen vanuit de “BEL-combinatie” en rekening kunnen houden met eventuele valkuilen, die ons wellicht worden aangereikt vanuit de gemeenteraden van Blaricum, Eemnes en/of Laren.

Wij stellen dan ook voor om in oktober het overleg met de “BEL-combinatie” te voeren en in november/december te komen tot een intentieverklaring, welke verklaring conform de planning dan vervolgens in januari 2009 kan worden besproken met de gezamenlijke gemeenteraden en in februari 2009 kan worden vastgesteld.

Voorzitter, de eerdergenoemde twee aanvullingen hebben wij niet opgenomen in een wijzigingsvoorstel. De reden hiervoor is dat wij op basis van de gestelde kaders nu eerst het resultaat willen terugzien van de colleges. Wij verwachten echter wel dat de colleges bij de verdere uitwerking van de voorstel rekening zullen willen houden met deze aanvullingen.

Voorzitter, dit voor zover in onze eerste termijn.

Wij hebben ons wijzigingsvoorstel gisteren al aan de fracties uit onze raad uitgereikt met het verzoek hiervan kennis te nemen en ons hun oordeel daarover te willen geven.
Wij willen ons wijzigingsvoorstel officieel in de gemeenteraad, later deze avond, aan de raad ter goedkeuring voorleggen.

Dank voor de aandacht.

VLW/rh
17 juni 2008

VERENIGING LIBERAAL WORMERLAND

WIJZIGINGSVOORSTEL

De raad van de gemeente Wormerland in openbare vergadering bijeen op dinsdag, 17 juni 2008;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders met betrekking tot de vast te stellen kaders ten behoeve van de "WOL-samenwerking";

b e s l u i t:

gehoord de toelichting, zoals tijdens de voorronde van de gemeenteraad, gegeven door de fractie van Liberaal Wormerland het voorgelegde kader ten aanzien van de (structurele) kosten van de ambtelijke organisatie als volgt te willen wijzigen en te willen omschrijven:

*" De (structurele) kosten van de ambtelijke organisatie moeten tijdens de samenwerking en in de verdere uitwerkingen van de samenwerking gelijk blijven.
Een uitzondering hiervoor geldt wanneer er verplichte nieuwe taken vanuit het Rijk bijkomen, welke als onontkomelijk voor de gemeente(n) gelden.
In die gevallen, waarbij vanuit de deelnemende gemeente(n) nieuwe beleidsvoornemens worden gewenst en gevraagd en deze beleidsvoornemens gepaard dienen te gaan met een uitbreiding van de gemeenschappelijke ambtelijke organisatie, dan zullen de kosten, die hieruit voor de ambtelijke organisatie voortvloeien gedragen moeten worden door die gemeente(n), welke deze nieuwe beleidsvoornemens willen doorvoeren binnen de eigen gemeente(n).
Die gemeente(n), die niet deze beleidsvoornemens wil (len) doorvoeren zal (zullen) niet voor extra kosten van de ambtelijke organisatie worden belast."*

en gaat over tot de orde van de dag.

Fractie Liberaal Wormerland

R.P. Hendriks,

H.J. Al,

C. Molog,
(afwezig)